

دانشگاه الزهرا

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان:

تخمین واردات کالاهای سرمایه ای و واسطه ای تحت قید ارزی و اثر آن بر رشد صادرات صنعتی

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر افشاری

استاد مشاور: جناب آقای دکتر یزدان پناه

نگارش: مینا مهرنوش

دی ماه ۱۳۷۸

چکیده:

در این پایان نامه به بررسی عوامل موثر در واردات کالاهای سرمایه ای و واسطه ای و تاثیر آن بر رشد صادرات صنعتی پرداخته شده است. برای این منظور واردات کالاهای سرمایه ای و واسطه ای به صورت تابعی از درآمدهای حاصل از صادرات نفت و گاز، متغیر جذب و نسبت قیمت های وارداتی به داخلی در نظر گرفته شد. دوره تحت بررسی سالهای ۱۳۳۸ تا ۱۳۷۵ بود و تکنیک مورد استفاده در آن، آزمون ایستایی دیکی فولز تکمیل شده، آزمون همگرایی انگل و گرنجر، آزمون حداکثر درست نمایی و مدل تصحیح و خطا بوده است. نتایج حاصل از بررسی کشش های بلند مدت نشان می دهد که طی دوره یاد شده رابطه بین درآمدهای ارزی و واردات سرمایه ای و واسطه ای مثبت بوده و با افزایش درآمدهای ارزی واردات نیز افزایش یافته است کشش واردات سرمایه ای و واسطه ای نسبت به قیمت های نسبی (شاخص قیمت واردات به شاخص قیمت های داخلی) بیشتر از یک محاسبه شده بنابراین افزایش قیمت های نسبی می تواند باعث کاهش چشمگیر واردات سرمایه ای و واسطه ای شود.

رابطه مثبت میان متغیر و واردات سرمایه ای و واسطه ای نیز بیانگر تاثیر مصرف و سرمایه گذاری داخلی بر واردات این کالاهاست که با تخصیص بهینه این واردات در سرمایه گذاری های زیربنایی می توان در جهت راهبرد توسعه صنعتی گام برداشت.

ضریب جمله پسماند با وقفه که نمایانگر سرعت تصحیح خطا نسبت به مسیر بلند مدت است نیز در مورد هر سه تابع نشان داد که عدم تعادل در هر دوره حدود ۰/۳۶ تعدیل می گردد.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات

۱-۱ پیشگفتار

۱-۲ مقدمه

۱-۳ متدلوژی تحقیق

فصل دوم: تجارت بین الملل و جایگاه ایران در آن

۲-۱ وضعیت مبادلات تجاری جهانی

۲-۲ روند تجارت جهانی در کشورهای در حال توسعه

۲-۳ تجارت خارجی در ایران

فصل سوم: الگوی صادرات و واردات ایران

۳-۱ مروری بر استراتژی های تجاری (جایگزینی واردات و توسعه صادرات)

۳-۱-۱ بررسی استراتژی های خارجی در ایران

۳-۲ بررسی ساختار واردات ایران

۳-۲-۱ توزیع جغرافیایی واردات

۳-۲-۲ بررسی ترکیب کالایی واردات

۳-۲-۳ ترکیب واردات ایران بر حسب نوع کالا (سرمایه ای و واسطه ای و مصرفی)

۳-۳ بررسی ساختار صادرات ایران

۳-۳-۱ بررسی ترکیب کالایی صادرات غیر نفتی

۳-۳-۲ بررسی ترکیب جغرافیایی صادرات

۳-۳-۳ صادرات غیر نفتی و ضرورت محدودیت صادرات صنعتی

۳-۳-۴ پیشینه صادرات صنعتی در ایران

فصل چهارم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش

۴-۱ مباحث تئوریک توابع تقاضای واردات و عرضه صادرات

۴-۲ شکل تابع تقاضای واردات

۴-۳ کشش عرضه و تقاضای صادرات و واردات بر توابع

۴-۴ مروری بر مطالعات انجام شده

۴-۴-۱ تابع واردات متعارف

۴-۴-۲ مدل‌های مربوط به تخمین واردات کشورهای در حال توسعه

۴-۴-۳ مدل‌های مربوط به تحلیل تابع واردات در ایران

فصل پنجم: تخمین مدل‌های واردات و واسطه‌ای سرمایه‌ای

۵-۱ تابع تقاضای واردات

۵-۲ منابع اطلاعات آماری

۵-۳ مراحل برآورد تابع تقاضای واردات

۵-۳-۱ تخمین مدل تقاضای واردات کالاهای اولیه و واسطه‌ای

۵-۳-۲ تخمین مدل تقاضای واردات سرمایه‌ای

۵-۳-۳ تخمین مدل تقاضای واردات کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای

فصل ششم: جمع بندی، نتیجه گیری و پیشنهادات

۶-۱ تاثیر واردات کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای بر رشد صادرات صنعتی

۶-۲ نتیجه گیری و پیشنهادات

منابع و ماخذ

ضمائم کامپیوتری

جداول آماری